

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Druk nr 3039
Warszawa, 14 listopada 2018 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o umowach międzynarodowych.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania mojego stanowiska w toku prac nad projektem ustawy upoważniam Panią Annę Surówkę-Pasek – Podsekretarza Stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Z wyrazami szacunku

(-) Andrzej Duda

USTAWA

z dnia 2018 r.

o zmianie ustawy o umowach międzynarodowych

Art. 1. W ustawie z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. poz. 443, z 2002 r. poz. 1824, z 2010 r. poz. 1395 oraz z 2011 r. poz. 676) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł rozdziału 7 otrzymuje brzmienie:

„Utrata mocy obowiązującej i zmiana zakresu obowiązywania umowy międzynarodowej”;

2) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„1. Utrata mocy obowiązującej umowy międzynarodowej w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej następuje w sposób przewidziany w umowie międzynarodowej, w szczególności na skutek jej wypowiedzenia przez Rzeczpospolitą Polską, albo w inny sposób dopuszczony przez prawo międzynarodowe.

2. Do wypowiedzenia umowy międzynarodowej przez Rzeczpospolitą Polską stosuje się odpowiednio przepisy art. 14 i art. 15 ust. 1 i 2.

3. Przedłożenie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do wypowiedzenia umowy międzynarodowej ratyfikowanej za zgodą, o której mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jest dokonywane po uzyskaniu zgody wyrażonej w ustawie, z zastrzeżeniem art. 22a.

4. Oświadczenie rządowe o utracie mocy obowiązującej umowy międzynarodowej ogłasza się w trybie, w jakim została ogłoszona umowa międzynarodowa.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem nowelizacji ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. poz. 443, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, jest wprowadzenie do ustawy pojęcia „utrąty mocy obowiązującej umowy międzynarodowej” i uregulowanie kwestii związanych z ogłaszaniem w dziennikach urzędowych oświadczeń rządowych informujących o utracie mocy obowiązującej umów międzynarodowych zawartych przez Rzeczpospolitą Polską albo których stroną jest Rzeczpospolita Polska.

Obecnie w ustawie nie występuje pojęcie utraty mocy obowiązującej umowy międzynarodowej. Sytuacji tej dotyczy wprawdzie art. 22 ustawy, ale odnosi się on wyłącznie do jednego ze sposobów utraty mocy obowiązującej umowy międzynarodowej, mianowicie wypowiedzenia tej umowy i to tylko przez Rzeczpospolitą Polską.

Wypowiedzenie umowy międzynarodowej jest podstawowym sposobem, przez zastosowanie którego państwo może doprowadzić do utraty, w stosunku do siebie, mocy obowiązującej umowy międzynarodowej. Nie jest ono jednak jedyną przesłanką wygaśnięcia umowy międzynarodowej, które jest terminem szerszym niż wypowiedzenie umowy. Wypowiedzenie oznacza bowiem, co do zasady, jednostronny akt państwa wyrażający wolę wycofania się z umowy. Może ono być dokonywane z różnych przyczyn, zawartych i niezawartych w samej umowie, np. wynikających z postanowień Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów, sporządzonej w Wiedniu dnia 23 maja 1969 r. (Dz. U. z 1990 r. poz. 439), przy czym obecnie najczęściej spotykaną jest sytuacja, gdy sama umowa przewiduje możliwość jej wypowiedzenia.

W praktyce, umowa międzynarodowa może jednak utracić moc obowiązującą również w inny sposób niż poprzez jej wypowiedzenie. Należy przy tym podkreślić, że chodzi tu o sytuacje inne niż wygaśnięcie umowy na skutek zawarcia między tymi samymi stronami nowej umowy, w której bezpośrednio uregulowany został jej stosunek do poprzedniej umowy – w takim przypadku bowiem stosowane są analogicznie przepisy dotyczące zawierania umów międzynarodowych. Okoliczności powodujące utratę mocy obowiązującej umowy międzynarodowej w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej, inne niż jej wypowiedzenie przez Rzeczpospolitą Polską, to m.in.:

- 1) wypowiedzenie umowy dwustronnej przez drugą stronę umowy;

- 2) zawarcie i wejście w życie nowej umowy dotyczącej tego samego przedmiotu, która jest nie do pogodzenia z umową wcześniejszą (art. 59 Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów z 1969 r.);
- 3) brak sukcesji w odniesieniu do umowy (w sytuacji powstania nowego państwa na skutek rozpadu, secesji, zjednoczenia lub w sytuacji inkorporacji);
- 4) całkowity brak możliwości dalszego wykonywania umowy;
- 5) całkowite wykonanie umowy.

W sytuacjach tych, nawet jeżeli nie wymagają one przeprowadzania żadnych procedur określonych w ustawie, konieczne jest ogłoszenie we właściwym dzienniku urzędowym oświadczenia rządowego informującego o utracie mocy obowiązującej umowy międzynarodowej. Tymczasem ustawa nie zawiera podstawy prawnej do opublikowania oświadczenia rządowego o utracie mocy obowiązującej umowy międzynarodowej na skutek zaistnienia okoliczności innej niż wypowiedzenie umowy. W związku z powyższym, w niniejszym projekcie ustawy zaproponowano wprowadzenie zmian uzupełniających obecną regulację.

Z uwagi na fakt, iż przepisy dotyczące wypowiedzenia umowy międzynarodowej i publikacji stosownego oświadczenia rządowego zawarte są w rozdziale 7 ustawy pt. „Wypowiedzenie i zmiana zakresu obowiązywania umowy międzynarodowej”, w projekcie ustawy zmieniono tytuł rozdziału 7 ustawy, nadając mu brzmienie: „Utrata mocy obowiązującej i zmiana zakresu obowiązywania umowy międzynarodowej”.

Jednocześnie zaproponowano zmianę art. 22 ustawy, obejmując zakresem tego przepisu wszystkie sytuacje utraty mocy obowiązującej umowy międzynarodowej. Nowo dodawana, w porównaniu z obecnym brzmieniem art. 22 ustawy, treść ust. 1 stanowi regulację o charakterze ogólnym, wskazującą, iż utrata mocy obowiązującej umowy międzynarodowej w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej następuje w sposób przewidziany w umowie międzynarodowej, w szczególności na skutek jej wypowiedzenia przez Rzeczpospolitą Polską, albo w inny sposób dopuszczony przez prawo międzynarodowe. Kolejne jednostki redakcyjne projektowanego art. 22 ustawy, tj. ust. 2 i 3, są powtórzeniem regulacji proceduralnych dotyczących wypowiedzenia umowy międzynarodowej, zawartych obecnie w art. 22 ust. 1 i 2 ustawy, przy czym w projektowanym ust. 2 doprecyzowano, że przepis ten odnosi się do wypowiedzenia umowy międzynarodowej przez Rzeczpospolitą Polską. Z kolei projektowany ust. 4 art. 22 ustawy tworzy podstawę prawną do ogłaszania oświadczeń rządowych o utracie mocy obowiązującej umów międzynarodowych w każdej

sytuacji, której zaistnienie powoduje wygaśnięcie umowy międzynarodowej. Tym samym, w porównaniu z dotychczasowym ust. 3 art. 22 ustawy, zakres ww. regulacji uległ znacznemu rozszerzeniu – dotyczy on bowiem nie tylko przypadku wypowiedzenia umowy międzynarodowej, ale również innych okoliczności utraty przez umowę międzynarodową mocy obowiązującej.

Proponuje się, by ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych. Nie wpłynie również na sytuację małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt ustawy był przedmiotem konsultacji z Ministrem Spraw Zagranicznych. Minister Spraw Zagranicznych pozytywnie odniósł się do proponowanych zmian.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.